

[Jørgen Gram.]

og det er Forpagternes. For de Ejendomme, der er bortforpagtede, gælder det ofte, at ikke een, men to Familier skal leve af vedkommende Ejendom. Det synes mig derfor rimeligt, at alle de Gældsforpligtelser, som baade Ejeren og Forpagteren har, burde indgaa i en samlet Opgørelse, paa Grundlag af hvilken Grænsen med Hensyn til Rentelettelse for vedkommende Ejendom skal fastsættes. Det er ikke saadan at forstaa, at der skulde være Mulighed for at faa dobbelt Rentelettelse paa samme Ejendom, men der skulde være en Mulighed for, at Forpagteren, der som oftest ejer Besætning og Inventar, og som naturligvis kommer til at bære baade de Forpligtelser, som Ejeren har for de første Prioriteter, og det, der ligger derudover, og som skal skaffe det, Ejeren og han selv skal leve af, i højere Grad, end Tilfældet hidtil har været, kunde faa Rentelettelse. Dette kan ske administrativt, idet Ministeren, da Lovforslaget sidst var til Behandling, sagde, at Forpagterne kunde komme ind under Bestemmelsen om Rentelettelse.

Der er desuden en Gruppe, der har et, om jeg saa maa sige, Papirbjerg af Gældsforpligtelser, ikke over for private, men over for Staten. Naar det i den almindelige Saneringslov fastslaaes, at for saa vidt der er Gæld ud over de 110 pCt. af Panteværdien, kan der kun ydes Saneringslaan, naar der arbejdes hen til, at den Gæld, der ligger over de 110 pCt., om muligt nedbringes til dette Beløb; i visse Tilfælde kan man gaa videre, men i Almindelighed er det 110 pCt. Det lyder da mærkeligt, naar selve Staten i mange Tilfælde i de sønderjyske Landsdele, hvor Opbygningen har maattet finde Sted fra Bunden, staaer med Laan til visse Landbrugere, der ligger langt, langt ud over de 110 pCt., og ikke vil gaa med til en Nedskrivning paa Linie med den, Staten forlanger af de private. Det er en Inkonsekvens, der burde fjernes. Vi ønsker dog alle, at de, der driver deres Ejendom vel, skal kunne se en bedre Fremtid i Møde; men det er umuligt, hvis de har en Gældsforpligtelse, der er saa stor, at den overhovedet ikke svarer til, hvad der kan drives ud af de forskellige Ejendomme.

Jeg skal tillade mig at nævne et enkelt Eksempel. En Mand har delt sin Gaard i to, det er den naturlige Udvikling, som i stigende Grad har fundet Sted i Sønderjylland. Der er fraskilt en Gaard, som har en Ejendomsskyld, der i Øjeblikket er paa 35 000 Kr. Inventar og Løsøre er til Skat ansat til en Værdi af 7 000 Kr. Det er altsaa

42 000 Kr. Over for dette staaer en Førsteprioritet paa 35 000 Kr. Fra 1ste Prioritet op efter er Laanene til Staten; en 2den Prioritet paa 20 000 Kr. til Laanekassen for Sønderjylland, en 3die Prioritet paa 3 500 Kr. til Erhvervenes Laanefond. Henstandsterminer af Førsteprioriteten 1 800 Kr. — det er ikke til Staten — og Landeværnet 1 000 Kr., det er heller ikke til Staten. Der staaer altsaa over for en Panteværdi paa 42 000 Kr. en Gæld paa 61 300 Kr., hvoraf næsten al den Gæld, der ligger over de 35 000 Kr., er til Staten. Det synes urimeligt af den højtærede Finansminister at beholde et saadant Aktiv staaende som Aktiv, da det i Virkeligheden er tabt. Man burde give den paagældende, der i dette Tilfælde er en dygtig ung Mand, Lejlighed til at arbejde sig frem og arbejde sig over Bjerget. Som det er nu, er Gælden højere, end det er muligt, og Grænsen maa vel ligge dør, hvor Staten selv har sat den, ved de 110 pCt. Jeg henstiller til den højtærede Finansminister at se velvilligt paa dette Forhold. Det vilde i dette Tilfælde være fra 61 300 Kr. at nedskrive til 46 200 Kr.; det er urimeligt, at førstnævnte skal blive staaende.

Naar Lovens Gyldighed nu forlænges uden Ændringer af Loven, kunde der spørges, om Staten nu mener at være naaet til Vejs Ende med Hensyn til Ydelser af Laan i Sønderjylland. Heroverfor vil jeg sige, at det ikke er muligt at fastslaa, at vi er ved Vejs Ende i Dag med Hensyn til Kapitalinvestering i Sønderjylland. Der er derfor to Spørgsmaal, der gør sig gældende, det ene er: Skal vi paa Linie med det øvrige Land med Hensyn til Produktionsmidler og med Hensyn til Omsætning? Hvis dette skal ske, vil der endnu kræves mellem 100 og 200 Mill. Kr. til Opførelse af Bygninger og Anskaffelser af Inventar, Besætninger o. s. v. Denne Kapital er ikke til Stede i de sønderjyske Landsdele, men det er nødvendigt, at den skaffes til Stede, hvis man dør ønsker en Udvikling paa Linie med det øvrige Land, og efter min Mening er det det tilstræbelseværdige. Dette vil imidlertid medføre en væsentlig højere Gæld nu, end der er i Dag, samtidig med, naturligvis, at der bliver skabt tilsvarende Værdier.

Jeg vil gerne have, at man gør sig det klart, at et af to Spørgsmaal maa besvares med Ja. Den anden Vej, der kan gaas, er, at man undlader at investere mere Kapital dernede, saa bliver man staaende ved de forholdsvis mindre Bygninger, mindre Besætninger og forholdsvis lille Inventar, man kommer derved til at staa over for den Mulighed at gaa ind i et Arbejde, som det i Øjeblikket siddende Raastofud-